

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Romana Horáčka, Ph.D., MBA a soudců Mgr. Vladimíra Sommera a Mgr. Michala Výtiska ve věci

žalobce: [osobní údaje žalobce]

bytem [adresa]

Spolková republika Německo

zastoupený advokátem JUDr. [jméno] [příjmení], Ph.D.

sídlem Opletalova 1015/55, 110 00 Praha 1

proti

žalovaným:

1) BIO ILLUSION s.r.o., IČO 62908049

sídlem Jabloňová 2929/30, 106 00 Praha 10

zastoupená advokátem Mgr. [jméno] [příjmení]

sídlem Voršílská 130/10, 110 00 Praha 1

2) BONTONFILM a.s., IČO 26737493

sídlem Na Poříčí 1047/26, 110 00 Praha 1

o ochranu autorských práv, k odvolání žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 31. 1. 2025, č. j. 12 C 7/2023-217, k odvolání žalobce a k odvolání žalované

1) proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 13. 5. 2025, č. j. 12 C 7/2023-339,

takto:

I. Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 31. 1. 2025, č. j. 12 C 7/2023-217, se potvrzuje.

- II. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výrocích I., II. a III. potvrzuje.
- III. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku IV. mění tak, že ve vztahu mezi žalobcem a žalovanou 2) nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.
- IV. Ve vztahu mezi žalobcem a žalovanou 1) nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.
- V. Ve vztahu mezi žalobcem a žalovanou 2) nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Městský soud v Praze (dále jen, soud prvního stupně) shora označeným rozsudkem rozhodl tak, že výrokem I. zamítl žalobu, jíž se žalobce domáhal, aby žalovaná 1) a žalovaná 2) byly povinny zdržet se užívání filmu s názvem, „Muž, který stál v cestě“ režiséra Petra Nikolaeva; výrokem II. zamítl žalobu, jíž se žalobce domáhal, aby žalovaná 1) a žalovaná 2) byly povinny stáhnout z distribuce a sdělování veřejnosti tentýž film; výrokem III. rozhodl, že žalované 1) se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává; a výrokem IV. rozhodl, že žalované 2) se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

2. Žalobce tvrdil, že jako autor vytvořil původní filmový scénář k filmu, „Muž, který stál v cestě“ na základě smlouvy o dílo a licenční smlouvy ze dne 14. 7. 2016 uzavřené se žalovanou 1) (producentem). Žalovaná 1) v únoru 2020 zaslala žalobci odstoupení od smlouvy o režii téhož filmu. V polovině listopadu 2021 se žalobce dozvěděl, že žalovaná 1) začala realizovat film podle upraveného scénáře žalobce. Bez souhlasu žalobce došlo k rozsáhlým změnám scénáře, které měly za následek podstatné snížení hodnoty scénáře a jeho zkomolení. Ve finální verzi filmu z původních 358 obrazů chybělo 188 a 61 obrazů bylo pozměněno, tj. celkem 69,5 % scénáře ve filmu chybělo nebo bylo prezentováno jinak. Chyběly úvodní obrazy zásadní pro strukturu filmu, příběh byl ochuzen o budování postav Františka Kriegla a jeho ženy Rivy a vypadly dvě důležité postavy (Charlotta Hynská a prezident Novotný). Žalovaná 1) jako producent poskytovala film k užití třetím osobám včetně žalované 2, která je distributorem filmu.

3. Žalovaná 1) navrhla zamítnutí žaloby s tím, že smlouva o dílo a licenční smlouva výslovně obsahovaly oprávnění žalované 1) scénář zpracovat, změnit a upravit, jde-li o změny z důvodů dramaturgických nebo z důvodů na straně režiséra audiovizuálního díla v obvyklém rozsahu při natáčení nebo postprodukcí. Statistický výpočet žalobce založený na počtu obrazů nemá vypovídací hodnotu, neboť obrazem je jak jednověťový popis krátké scény, tak mnohostránková dialogová scéna. Žalovaná 1) provedla pouze úpravy motivované dramaturgickými důvody a důvody na straně režiséra, v obvyklém rozsahu. Pokud je ve smlouvě uvedeno, že nesmí dojít ke zkomolení a znetvoření, tento text navrhoval žalobce a zkomolením bylo dle žalované 1) myšleno zkomolení, které je na újmu cti nebo dobré pověsti žalobce jako autora.

4. Žalovaná 2) navrhla zamítnutí žaloby s poukazem na argumentaci žalované 1) a dále s tím, že film neužívá, nemá ho v nabídce a hmotné nosiče nevyrábí, a pokud se jednalo o digitální služby, mohlo to být pouze na základě licenčních či podlicenčních smluv.

5. Soud prvního stupně učinil následující skutková zjištění:

a) Žalobce a žalovaná 1) dne 14. 7. 2016 uzavřeli smlouvu o dílo a licenční smlouvu na vytvoření scénáře k filmu, „Muž, který stál v cestě“, jíž žalovaná 1) získala výhradní licenci k užití scénáře při výrobě filmu.

b) Konkrétně v článku V. odst. 1 písm. a) licenční smlouvy autor poskytl producentovi výhradní svolení k zařazení díla do audiovizuálního díla (zfilmování scénáře) a neomezenou výhradní licenci k užití díla, včetně oprávnění zpracovat, změnit, upravit, přeložit, resp. dokončit dílo, přičemž změny, zpracování, úpravy a dokončení díla učiněné jinou osobou než autorem byly

možné jen v případech, kdy (i) autorovi budou bránit překážky v řádném a včasném dokončení, (ii) producent je k jejich provedení výslovně oprávněn podle čl. III. smlouvy, (iii) jde o takové změny, k nimž dojde z důvodů dramaturgických nebo z důvodů na straně režiséra audiovizuálního díla v obvyklém rozsahu při natáčení nebo postprodukci, nebo (iv) se na jejich provedení strany dohodnou; s tím, že,, nikdy však nesmí dojít ke zkomolení či znetvoření Díla"

c) Žalobce dne 7. 4. 2016 zaslal upravenou smlouvu na scénář, do jejíhož čl. V vložil text, podle něhož změny, zpracování, úpravy a dokončení díla jsou možné jen po dohodě stran nebo při realizaci audiovizuálního díla v režii autora tak, jak se strany dohodnou v režijní smlouvě.

d) Film byl vytvořen na základě scénáře žalobce, jeho premiéra proběhla dne 25. 5. 2023.

e) Žalovaná 2) je distributorem filmu na základě distribuční licenční smlouvy.

f) Žalovaná 1) se žalobce dotázala, zda chce využít svého práva nebýt uveden v titulcích a propagačních materiálech pod svým jménem, a žalobce odpověděl, že odpověď na tuto otázku souvisí s tím, jak byl jeho scénář upraven, přičemž požadoval přístup k hotovému filmu, který mu žalovaná 1) odmítla poskytnout.

g) Dle expertní analýzy Martina Mahdala z původního scénáře bylo před natáčením vyškrtnuto 141 obrazů z celkových 358 a dle pana Mahdala vznikl film, který zásadním způsobem a bez souhlasu autora znehodnotil původní dílo.

h) Dle dramaturgického posudku prof. MgA. Petra Jarchovského v případě proměny scénáře ve výsledný film k nežádoucímu vyznění či zploštění díla oproti scénáři nedošlo; je zcela obvyklé, když původní text scénáře neodpovídá rozsahem výslednému filmu; v průběhu natáčení došlo k redukci motivů některých postav a historických reálií, výsledný film dodržel autorovu hlavní myšlenku a to, co je napsáno ve scénáři, je pouhým východiskem pro tvůrčí proces.

i) Dle vyjádření dramaturgyně [jméno] [příjmení] ze dne 9. 4. 2023 její připomínky nesměřovaly k zásadním změnám scénáře; hlavní postavy a události jsou historicky dané a jejich interpretace zůstala zachována stejně jako struktura scénáře; krácení původní verze filmu bylo jednoznačně ve prospěch celkového vyznění a umělecké kvality díla.

j) Dle vyjádření režiséra [jméno] [příjmení] ten při natáčení usoudil, že scénář by na plátně trval hrubě přes 3 hodiny, což by bylo problematické pro distribuci, a proto se postupně zbavoval nadbytečných motivů a postav, což považuje za základní právo i povinnost režiséra, přičemž ke scénáři žalobce se choval s úctou.

k) Z novinových článků [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení] soud prvního stupně zjistil, že oba autoři jsou toho názoru, že odstraněním části obrazů došlo k redukci hlavní postavy na čítankově kladného hrdinu a že výsledný film téměř nezmiňuje minulost Františka Kriegla jako spoluzakladatele Lidových milicí.

l) Ze znaleckého posudku Akademie múzických umění v Praze – Filmové a televizní fakulty ve spojení s výsledkem zpracovatele Mgr. et Mgr. Martina Ryšavého soud prvního stupně zjistil, že rozsah změn mezi scénářem žalobce z roku 2018 a konečnou verzí filmového díla spadá do obvyklého rozsahu během natáčení nebo postprodukce filmu; proces realizace scénáře není nijak výjimečný; nelze stanovit, kolik obrazů nebo stránek scénáře musí být zachováno, aby film zůstal scénáři věrný; počet obrazů není měřítkem znetvoření či zkomolení; za znetvoření by bylo nutné považovat situaci, kdy by film výslovně překrucoval, popíral či svévolně měnil historická fakta, zásadně by se zpronevěřoval poselství příběhu, hrubě poškozoval památku Františka Kriegla nebo zásadně zrazoval celkový étos vyprávění – k tomu nedošlo. Znalec konstatoval zkomolení scénáře ve dvou konkrétních režijních rozhodnutích: (1) vypuštění dějové linie týkající se vztahu hlavní postavy se dvěma ženami (Zorou a Charlotou), čímž se z Františka Kriegla stala postava čítankově kladná a tudíž plochá, toto však nemá velký vliv na základní drama; (2) redukce dějové linie zobrazující vztah Františka Kriegla a Gustava Husáka, kde v původním scénáři bylo možné

Husákovu postavu brát jako druhou hlavní postavu a Kriegelova antagonistu – jeho redukcí se oslabuje dramatický potenciál vyprávění. Film ducha autorského záměru zachovává, ale dramatická linka je redukována. Změny do literární ani umělecké hodnoty scénáře nezasahují a scénář si jako samostatné dílo zachovává svůj realizační potenciál. V řadě případů byla redukce oprávněná pro větší spád děje a přímočarost.

6. Při právním hodnocení věci soud prvního stupně vyšel z § 11 odst. 2 a odst. 3 autorského zákona, § 61 odst. 3, § 62 odst. 1, § 63 odst. 1, § 64 odst. 1 a odst. 2 písm. a) autorského zákona, § 40 odst. 1 a odst. 2 autorského zákona, § 2371 odst. 1 a § 2586 odst. 1 občanského zákoníku a čl. 6 bis odst. 1 Bernské úmluvy.

7. K otázce zásahu do osobnostních práv autorských (§ 11 odst. 3 věta druhá autorského zákona ve spojení s čl. 6 bis odst. 1 Bernské úmluvy) soud dospěl k závěru, že filmem „Muž, který stál v cestě“ režiséra Petra Nikolaeva nebylo zasaženo do cti autora scénáře a nedošlo ke znetvoření scénáře takovou úpravou, která by zasáhla uměleckou podstatu a vnos autora. Nedošlo ke zpronevření se žánru, změně z historického dramatu, ani úpravě protiřící duchu zpracované látky. Charakter jednotlivých postav ani děj nebyly zásadně změněny. Tento závěr dle soudu prokazuje znalecký posudek a je podpořen vyjádřením režiséra Petra Nikolaeva a prof. Petra Jarchovského. Soud však konstatoval, že v průběhu řízení bylo prokázáno jisté zkomolení díla, a to redukováním vztahu Františka Kriegla a Gustava Husáka (oslabení dramatického potenciálu vyprávění) a vypuštěním vztahu Františka Kriegla a dvou žen – Zory a Charloty (zploštění hlavní postavy, která se stala čítankově kladnou). Soud jazykovým výkladem dospěl k závěru, že pouhé zkomolení díla nepředstavuje ve smyslu čl. 6 bis Bernské úmluvy zásah do autorských práv, neboť uvedený článek jako znak zásahu uvádí také újmu na autorově cti nebo dobré pověsti, k níž ale dle soudu nedošlo. Soud proto uzavřel, že nedošlo k zásahu v rozporu s autorským zákonem ani s Bernskou úmluvou.

8. K otázce porušení smlouvy soud konstatoval, že strany ve smlouvě o dílo sjednaly, že žalovaná 1) může dílo zpracovat, změnit a upravit z důvodů dramaturgických nebo z důvodů na straně režiséra v obvyklém rozsahu při natáčení nebo postprodukcí, „nikdy však nesmí dojít ke zkomolení či znetvoření Díla“. Ze znaleckého posudku plyne, že změny se nevymykaly obvyklému rozsahu při natáčení audiovizuálního díla. Kvantitativní hledisko (počet či procento vynechaných obrazů) soud nepovažoval za určující; rozhodující je hledisko kvalitativní. Soud však dospěl k závěru, že pojmy zkomolení a znetvoření ve smlouvě, jejichž vložení do smlouvy navrhoval žalobce v inspiraci Bernskou úmluvou, byly ovšem převzaty jen částečně – bez druhé podmínky plynoucí z Bernské úmluvy, totiž, újma na jeho cti nebo dobré pověsti“. Z komunikace stran při uzavírání smlouvy neplyne, že by strany měly za to, že by se mělo jednat o znetvoření či zkomolení, které je na újmu cti nebo pověsti. Soud proto dovodil, že smluvně vymezený pojem „zkomolení“ nelze vykládat tak, jak jej vymezuje Bernská úmluva (s dodatečnou podmínkou újmy na cti nebo pověsti), nýbrž jako jakékoli zkomolení, a konstatoval, že v tomto směru bylo prokázáno, že došlo k porušení smlouvy výše popsáním zkomolením díla.

9. K otázce přiměřenosti žalobních nároků soud s odkazem na § 40 odst. 2 autorského zákona a směrnici 2004/48/ES konstatoval, že žalobou uplatněný zásah v podobě absolutní nemožnosti šíření filmu třetí osoby (režiséra Petra Nikolaeva), a to v případě rozsahově menšího zkomolení díla nezasahujícího hodnotu díla audiovizuálně užitého, je nepřiměřený. Soud zdůraznil, že scénář je jen prvním krokem předpokládajícím další zpracování a že autor audiovizuálního díla ani žalovaná 1) se nezpronevřili účelu smlouvy, kterým bylo vytvoření audiovizuálního díla. Zásah do díla žalobce byl dle soudu jen velmi malý. Proto soud žalobu v obou nárocích zamítl.

10. K nákladům řízení soud aplikoval § 150 o. s. ř. a nepřiznal žalovaným 1 a 2 náhradu nákladů řízení s odůvodněním, že v průběhu řízení bylo prokázáno porušení licenční části smlouvy o dílo (porušení licence), a proto existují důvody hodné zvláštního zřetele. Žalovaná 2 náklady řízení ani nepožadovala.

11. Žalobce podal včasné odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně v plném rozsahu, tj. proti výrokům I. až IV. Žalobce zdůraznil, že je autorem původního scénáře k filmu „Muž, který stál v cestě“, který poskytl žalované 1) jako producentovi. Žalovaná 1) následně natočila film nikoli podle původního scénáře žalobce, nýbrž podle jiného, anonymního scénáře, který představuje výrazně upravený, změněný a zkomolený původní scénář žalobce, s odstraněním či úpravou nadpoloviční většiny obrazů. Masivním zásahem do autorského díla po kvantitativní i kvalitativní stránce, včetně vypuštění klíčových postav a dějových linek, bylo původní dílo znehodnoceno a ve zpracované znehodnocené podobě, diametrálně se lišící od díla původního, bylo dále užito, a to dokonce s autorským označením žalobce jako scenáristy. O výrazných a masivních úpravách scénáře žalobce nikdy nebyl informován, nedal k nim souhlas, a žalovaná 1) mu cíleně odpírala přístup k přepsanému scénáři i realizovanému filmu, v důsledku čehož žalobce nemohl ani rozhodnout o stažení svého jména z díla, a to ani v době premiéry filmu (25. 5. 2023) a v bezprostředně následujícím období. Film realizovaný podle přepsaného scénáře, ovšem s autorským označením žalobce, byl velmi negativně hodnocen odbornou i laickou veřejností, čímž utrpěla čest a pověst žalobce jako scenáristy a renomovaného uznávaného autora, který působí nejen jako scenárista, ale též jako filmový režisér, producent, spisovatel a fotograf s výrazným a nezaměnitelným autorským rukopisem, stylem a kvalitou, a který se dlouhodobě věnuje historické postavě Františka Kriegla, o níž publikoval úspěšný román.

12. Žalobce dále namítl, že rozhodnutí soudu prvního stupně spočívá na nesprávném právním posouzení otázky přiměřenosti zdržovacího žalobního nároku za situace, kdy soud současně konstatoval porušení smlouvy o scénář v důsledku zkomolení díla. Soud prvního stupně správně konstatoval porušení smlouvy, konkrétně porušení čl. V. odst. 1 písm. a) smlouvy o scénář, podle něhož žalobce udělil svolení k definovanému zpracování, změně a doplnění díla, avšak vždy s tím, že, „nikdy však nesmí dojít ke zkomolení či znetvoření Díla“. Konstatoval-li soud porušení smlouvy a tím porušení práv žalobce, měl přiznat žalobní nároky, alespoň zdržovací nárok.

13. Žalobce dále namítl, že nemá oporu v autorském zákoně, pokud soud považuje zdržovací nárok jako takový za nepřiměřený s odkazem na § 40 odst. 1 písm. b) a § 40 odst. 2 autorského zákona. Podmínka přiměřenosti dle § 40 odst. 2 autorského zákona se totiž vztahuje výslovně k „opatřením podle odstavce 1 písm. d)“, tedy pouze k odstraňovacím nárokům. Netýká se zdržovacích nároků dle § 40 odst. 1 písm. b), které jsou standardním autorskoprávním nárokem výslovně zakotveným i v evropské komunitární úpravě ve směrnici 2004/48/ES.

14. I kdyby se vyšlo ze širokého výkladu podmínky přiměřenosti, soud při posuzování všech okolností vůbec nevzal v potaz řadu stěžejních okolností. Rozhodnutí má vycházet ze stavu v době jeho vyhlášení (§ 154 o. s. ř.), tedy ke dni 13. 5. 2025, kdy žaloba s návrhem na předběžné opatření byla podána již 12. 4. 2023, premiéra filmu byla 25. 5. 2023, následovalo období nejrozsáhlejšího užití a distribuce. Nyní, po dvou letech od premiéry, je rozsah užití filmu, jeho potenciál a tím i dopad zdržovacího nároku na žalované naprosto minimální, což musí hrát roli při posuzování přiměřenosti. Práva třetích osob, včetně soudem zmíněného režiséra Nikolaeva, by samotným zdržovacím nárokem výlučně vůči žalovaným nebyla přímo dotčena.

15. Žalobce shrnul, že soud mohl při svých vlastních závěrech zamítnout maximálně odstraňovací nárok, nikoli však bez dalšího, bez bližšího posouzení všech relevantních okolností ke dni vyhlášení rozsudku, zamítnout též zdržovací nárok.

16. Žalobce dále namítl, že soud nesprávně posoudil základní otázku zásahu do osobnostních práv autorských za situace, kdy je žalobce uváděn jako scenárista filmu, u něž došlo k rozsáhlým kvantitativním a kvalitativním změnám scénáře konstatovaným též znalcem, a kdy film měl navíc značně negativní recenze a nízkou návštěvnost. S tímto nesprávným právním posouzením úzce souvisí nesprávné skutkové závěry a neúplná skutková zjištění soudu. Žalobce v této souvislosti poukázal na to, že v odpovědi na otázku č. 2, podrobně zdůvodněné na výslechu dne 8. 4. 2025, znalec konstatoval zkomolení scénáře a „zřetelný posun od původního autorského záměru“. Dle

znalce nebyl realizovaný film natočen podle scénáře žalobce, ale podle jiného scénáře vytvořeného anonymními autory, jehož stavba se od stavby původního scénáře liší. Znalec konstatoval značnou redukci hlavní dějové linky vyprávějící o vztahu obou hlavních postav (Františka Kriegla a Gustáva Husáka), kterou označil za důležitý „vnos autora“; tato redukce vedla ke značnému oslabení dramatické linky scénáře (a tím filmu) a ke zploštění figur, kdy divák nemohl vnímat zásadní charakteristiky obou stěžejních postav, jejich historický kontext a paradoxní osudy. Sám znalec se jako divák cítil ochuzen oproti svým očekáváním. Rovněž vypuštění dějové linky týkající se vztahu Františka Kriegla s dvěma ženami (Zorou a Charloutou) vedlo ke zploštění figur a proměnilo dramaturgickou stavbu původního scénáře. V příkrém rozporu s těmito závěry znalce však soud dospěl k závěru, že došlo jen „k jistému zkomolení díla“, výsledným filmem scénář nebyl poškozen, jeho literární i umělecká kvalita zůstala zachována, nedošlo k znetvoření a tím ani k zásahu do autorských osobnostních práv.

17. Dále žalobce poukázal na předložené důkazy (Srovnání změn – porovnání scénáře s finální verzí filmu; Expertní analýza znalce Státního fondu kinematografie Martina Mahdala ze dne 27. 3. 2023), z nichž vyplývá, že z původního scénáře o 358 obrazech bylo odstraněno 188 obrazů (52,5 %) a 61 obrazů (17 %) bylo realizováno jinak, tedy jde o kvantitativně masivní změny. Žalobce argumentoval, že rozsah kvantitativních změn má důležitý význam, neboť bude-li z literárního díla vypuštěna polovina textu, jedná se bezpochyby o jiné dílo, jinou literární stavbu a formu, jinou psychologii postav, a to tím spíše u scénáře, kde i sebemenší zásah může způsobit obrovskou změnu ve vyznění. Může být zachován pouhý námět díla (film o životě významného československého politika), ale jeho vyznění je při rozsáhlých změnách naprosto jiné. Při obrovském počtu odstraněných a předělaných obrazů je logické, že se jedná o zcela jiné dílo, které má s původním autorovým scénářem společný jen námět. Žalobce dále konkretizoval, že ve filmu chybí úvodní obrazy 1–11, které jsou zcela zásadní pro další strukturu filmu, jeho děj, postavy a vyznění; jde o jinou expozici, příběh je ochuzen o budování postav dvou protagonistů (Františka Kriegla a jeho ženy Rivy) a chybí pro děj dvě důležité postavy (prezident Antonín Novotný a Charlotta Hynská). Již tím došlo v úvodu filmu k masivnímu zásahu do dramaturgie a jedná se o jiný příběh. Soud prvního stupně se kvantitativním hlediskem vůbec nezabýval, nehodnotil jej a neučinil žádný skutkový závěr, neboť toto hledisko „nepovažuje za určující“. Otázka nezní, zda, ale v jakém rozsahu má kvantitativní posouzení význam vedle hlediska kvalitativního, a nelze kvantitativní hledisko vyloučit jako naprosto nedůležité, zvláště za situace, kdy byl odstraněn více než poloviční objem scénáře. Kvantitativním hlediskem se nezabýval ani znalec, což způsobuje vadu znaleckého posudku.

18. Dle žalobce také předložené důkazy prokázaly nízkou kvalitu upraveného scénáře a výsledného filmu – značně negativní recenze, nízkou návštěvnost v kinech a neúspěch u široké i odborné veřejnosti, za vše mluví již titulky recenzí (článek K. Fily „Muž, kterému scénář vykuchal život. František Kriegel obětí filmového atentátu“, server kinobox.cz, 28. 5. 2023; recenze „Muži, který stál v cestě, se vyhněte. Dějiny vidí černobíle“, server Seznam Zprávy.cz, 26. 5. 2023). Film se dle portálu Kinomaniak stal 26. nejdražším filmem v historii české kinematografie s rozpočtem 64 mil. Kč, přičemž jeho výnos činil pouhých 3 097 675 Kč. Dále, Rada Státního fondu kinematografie zamítla žádost žalované 2) na podporu distribuce filmu, kdy film skončil jako 5. nejhorší z 47 filmů v celkovém hodnocení a v posouzení umělecké kvality jako 4. nejhorší, expert Státního fondu kinematografie film k podpoře distribuce nedoporučil. Film byl odmítnut Mezinárodním filmovým festivalem Berlinale i všemi dalšími významnými mezinárodními festivaly, kde je přitom jméno žalobce známé a dobře zapsané na základě jeho předchozích filmů a ocenění (Cena za nejlepší evropský film, Cena za nejlepší evropský scénář). Soud prvního stupně se těmito důkazy nijak nezabýval, nezhodnotil je a v rozhodnutí je ani nezmiňuje.

19. Žalobce rovněž namítl, že při zkomolení původního scénáře a rozsáhlých kvantitativních změnách byl žalobce uváděn a nadále je uváděn jako scenárista filmu, a to za situace, kdy mu žalovaná 1) ani nepředložila přepsaný scénář, resp. realizovaný film, cíleně mu tento přístup

odpírala a žalobce tak neměl možnost své jméno z díla stáhnout a realizovat své právo na autorské označení.

20. Žalobce dále argumentoval, že je-li původní scénář zásadně zkomolen (jak zní závěr znalce k otázce č. 2), je do něj rozsáhlým způsobem zasaženo po kvantitativní stránce a žalobce byl a nadále je uváděn veřejně jako scenárista filmu, který měl značně negativní recenze, pak přirozeně utrpěla čest a/nebo pověst autora, který je uznávaným scenáristou, filmovým režisérem, producentem, spisovatelem a fotografem. Žalobce byl a je uváděn jako scenárista špatného filmu a zkomolení je tak veřejností přičitatelné logicky též jemu – scenáristovi špatného scénáře ve špatně hodnoceném filmu.

21. Zkomolení původního scénáře představuje rovněž zkomolení ve smyslu čl. 6 bis Bernské úmluvy, podle něhož autor má, „právo uplatňovat své autorství k dílu a odporovat každému znetvoření, zkomolení nebo jiné změně díla, jakož i jinému zásahu do díla, který by byl na újmu jeho cti nebo dobré pověsti“. V tomto kontextu nutno vykládat právo autora bránit se proti užití díla snižujícím jeho hodnotu dle § 11 odst. 2 autorského zákona. Dle žalobce postačí již akt zkomolení díla, neboť výčet zakázaných změn díla je uveden jako alternativní (spojka, „nebo“) a právo odporovat užití díla způsobem snižujícím jeho hodnotu je samostatnou složkou (§ 11 odst. 3 věta druhá autorského zákona). Je tudíž lhostejné, jestliže znalecký posudek neshledal vedle zkomolení díla též akt znetvoření nebo negativní zásah do hodnoty díla.

22. Žalobce konstatoval, že žalovaná 1) zasáhla do díla žalobce (scénáře) bez jeho svolení zásadním a rozsáhlým způsobem nad rámec zákonných a smluvních oprávnění, scénář zkomolila, ve filmu byl žalobce nadále uváděn jako scenárista, a žalované 1) a 2) takto film užily. V důsledku toho došlo k zásahu do zákonných osobnostních práv autorských žalobce, a to: (a) práva na autorské označení (rozhodování o uvádění svého jména); (b) práva na nedotknutelnost díla, včetně práva udělit svolení k jakékoli změně nebo jinému zásahu do svého díla; a (c) práva autora, aby se dílo neužívalo způsobem snižujícím jeho hodnotu.

23. Žalobce vytkl soudu, že nesprávně redukoval uplatněnou ochranu osobnostních práv autorských pouze na právo na užití díla způsobem nesnižujícím jeho hodnotu, byť jde jen o jednu ze složek osobnostních autorských práv, a nedůvodně a bez náležitého vysvětlení nechal stranou dvě další žalobcem uplatněné složky osobnostních práv, tedy právo na autorské označení a právo na nedotknutelnost díla.

24. Dále žalobce namítl nesprávnou aplikaci čl. 6 bis Bernské úmluvy a tím i § 11 odst. 2 autorského zákona, jelikož dle soudu pouhé zkomolení nepředstavuje zásah do autorských práv, neboť dalším znakem je újma na autorově cti nebo dobré pověsti, k níž údajně nedošlo. Soud se však vůbec nezabýval podstatnými skutečnostmi týkajícími se právě znaku újmy na cti nebo dobré pověsti, konkrétně tím, že za první žalobce byl a je uváděn jako scenárista filmu, jemuž byl cíleně odpírán přístup k přepsanému scénáři a filmu, a za druhé film měl značně negativní recenze a nízkou návštěvnost. Nezabýval-li se soud těmito podstatnými skutkovými okolnostmi a nezhodnotil je, nemohl logicky ani zhodnotit splnění uvedeného znaku.

25. Žalobce rovněž poukázal na to, že se soud odchýlil od chápání a výkladu Nejvyššího soudu, především v rozhodnutích sp. zn. 30 Cdo 2023/2019 a sp. zn. 27 Cdo 2023/2019, v nichž Nejvyšší soud akcentoval autorskoprávní ochranu díla jako celku i jeho části včetně dějové linie a nutnost souhlasu autora s jakoukoliv změnou díla. V kontextu popsanych kvalitativních a kvantitativních změn díla, kdy byly vypuštěny či změněny klíčové obrazy, resp. prvky scénáře (postavy, dějové linky a struktura děje), je dán zásah do osobnostních autorských práv.

26. Ve vztahu ke znaleckému posudku žalobce namítl, že soud při svých skutkových zjištěních vychází bez dalšího z odpovědi znalce na otázky č. 1 (obvyklost změn), č. 3 (znetvoření scénáře) a č. 4 (negativní zásah do hodnoty díla), zatímco odpověď znalce na otázku č. 2 (zkomolení díla) marginalizoval a vyvodil závěr odporující závěrům znalce. Otázky byly soudem formulovány

nesprávně, bez opory v zákonných podmínkách (otázka č. 1 – obvyklost změn), směřovaly k právnímu hodnocení (otázka č. 4 – negativní zásah do hodnoty díla) nebo naopak neobsahovaly dotaz na podstatnou skutečnost (zhodnocení kvantitativních změn scénáře). K otázce č. 1 (obvyklost změn) žalobce argumentoval, že odpověď na tuto otázku je pro posouzení věci irelevantní, neboť „obvyklost“ není podmínkou či zákonným kritériem uvedeným v § 11 autorského zákona, § 64 odst. 2 autorského zákona (díla audiovizuálně užitá), § 2375 občanského zákoníku (omezení nabyvatele licence), které musí být vykládány v kontextu § 11 autorského zákona. I kdyby bylo jednání obvyklé, neznamená to bez dalšího jeho oprávněnost. Odpověď znalce o obvyklosti postupu není blíže odůvodněna ani objektivními důvody či příklady, je tudíž nepřezkoumatelná. Znalec neuvedl ani při výslechu konkrétní příklady filmů, kdy by porovnal původní scénář s hotovým filmem. K otázce č. 2 (zkomolení scénáře) žalobce poukázal na to, že znalec konstatoval zkomolení scénáře a „zřetelný posun od původního autorského záměru“ se dvěma příklady, avšak měl provést komplexní posouzení a pokud činí závěr o zkomolení a vypuštění dějových linek, měl je všechny přesně označit a pojmenovat. Znalec například nezmiňuje další zásadní příklad zkomolení, a to partie scénáře týkající se skutečnosti, že František Kriegel byl židovského původu a čelil značným antisemitským útokům, kdy tato důležitá obsahová linka dokreslující antisemitismus mezi sovětskými a československými komunisty je ve filmu až na jednu scénu kompletně vypuštěna. K otázce č. 3 (znetvoření scénáře) žalobce namítl, že odůvodnění znalce je velmi vágní, subjektivní a nepřezkoumatelné, hovoří o zachování „ducha původního autorského záměru“ v „zásadních věcech“, aniž definuje, co těmito pojmy rozumí. To je dáno zásadní metodologickou vadou znaleckého posudku, kdy znalec neprovedl komplexní posouzení kvalitativní a kvantitativní, které spolu úzce souvisí. Znalec měl konkrétně porovnat stránku po stránce původní scénář se scénářem, dle něhož byl realizován film, a identifikovat a zhodnotit změny vzniklé během natáčení a postprodukce. Ke kvalitativnímu posouzení žalobce namítl, že znalec měl posoudit každou chybějící dějovou linku a každý chybějící či pozměněný dialog a odvodit z toho dopad na celkovou strukturu díla. Kvalitativní posouzení bylo provedeno pouze částečně a nedůsledně. Například znalec konstatoval značnou redukci hlavní dějové linky (vztah Kriegla a Husáka), ale nezhodnotil dopad na film jako takový; vypuštěním této dějové linky vznikl film o něčem úplně jiném, než žalobce zamýšlel – na vztahu obou postav byl založen celý žalobcem uvažovaný autorský film, byla to stěžejní dějová linka. K otázce č. 4 (negativní zásah do hodnoty díla) žalobce namítl, že odpověď je dílem nepřipustným právním hodnocením náležejícím soudu. Je-li scénář zkomolen a žalobce uváděn veřejně jako scenárista filmu, pak hodnota díla a pověst autora přirozeně utrpěla. Znalec vychází z nesprávného východiska, dle něhož se scénář musí chápat jako samostatné umělecké dílo uchovávající si realizační potenciál, a protože se scénáře údajně samostatně zásadně neposuzují a neocenežují, nemůže při realizaci dojít k zásahu do jeho hodnoty. Toto východisko je dle žalobce zcela nepodložené, neboť scénář jako dílo audiovizuálně užitá může doznat takových změn a úprav, při nichž může dojít k negativnímu zásahu do jeho hodnoty, a nelze to a priori vyloučit. K odborné způsobilosti zpracovatele znaleckého posudku žalobce namítl, že zpracovatel Mgr. et Mgr. Martin Ryšavý, který je profesí dokumentarista, v oboru scenáristiky primárně nepůsobí, a proto pro absenci patřičných zkušeností a vědomostí je pochybnost o jeho dostatečné odborné způsobilosti, tím spíše, že uvedl, že dosud nezpracovával žádný znalecký posudek v dané oblasti.

27. K podjatosti znalce žalobce namítl, že znalecký posudek byl zpracován v rozporu se zákonnými povinnostmi znalce dle § 18 odst. 1 zákona č. 254/2019 Sb., o znalcích, neboť u zpracovatele lze mít důvodnou pochybnost o jeho nepodjatosti. Pan Mgr. M. Ryšavý je blízkým spolupracovníkem pana prof. P. Jarchovského, jelikož spolu působí na Katedře scenáristiky a dramaturgie FAMU, kde pan Ryšavý je jako interní pedagog podřízený panu Jarchovskému, garantovi oboru. Prof. Jarchovský byl přitom samotným soudem ze zpracování znaleckého posudku vyloučen, v zájmu předcházení případným pochybnostem o jejich nepodjatosti (bod III. usnesení Městského soudu v Praze č. j. 12 C 7/2023-170 ze dne 18. 9. 2024). Je-li u osoby prof. Jarchovského dána zjevná podjatost, vztahuje se tato podjatost pro blízký vztah také na

osobu pana Ryšavého. Dále pan Ryšavý vypracoval již v roce 2017 posudek na předešlou verzi scénáře žalobce pro Státní fond kinematografie v rámci žádosti žalované 1) o grant. Z těchto důvodů žalobce navrhl, aby odvolací soud pro přetrvávající zásadní pochybnosti o správnosti závěrů znaleckého posudku, jakož i z důvodů pochybností o podjatosti zpracovatele, ve smyslu § 127 odst. 2 věty druhé o. s. ř. nechal znalecký posudek přezkoumat jiným znalcem.

28. Žalobce dále soudu prvního stupně vytknul, že nechal stranou důkazy navržené žalobcem, v první řadě výsledky pana [jméno] [příjmení], filmového a televizního producenta, k otázce obvyklého postupu ohledně scénářů v producentské praxi. Soud se rovněž vůbec nevypořádal s důkazy k negativním recenzím a nízké návštěvnosti filmu. Nebyl proveden výslech znalce Martina Mahdala, autora expertní analýzy ze dne 27. 3. 2023 a experta Státního fondu kinematografie, ač mj. otázku obvyklosti změn soud považoval za důležitou a zadal ji znalci. Podstatné skutkové závěry soudu tak nemají plnou oporu v provedeném dokazování.

29. Konečně žalobce namítl, že v řízení mu nebyla standardní cestou doručována podání žalované 1) a nemohl se k nim řádně vyjádřit. Konkrétně v otázce přiměřenosti žalobního petitu vzal soud v potaz údajný fakt, že příslušnou formulaci licence do smlouvy o scénář vložil žalobce a toto by mu mělo jít k tíži, což, plyne z provedeného dokazování". Podání žalované 1) ze dne 22. 4. 2025, v němž je obsaženo toto tvrzení, nebylo žalobci řádně doručeno; obdržel je krátkou cestou až na závěrečném jednání dne 13. 5. 2025, bez možnosti se vyjádřit k podání i navrženým důkazům. Dle žalobce není vůbec zřejmé, z jakého důkazu žalované 1) soud daný závěr činí.

30. Z uvedených důvodů žalobce navrhl, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že ve výroku I. bude žalobci přiznán zdržovací nárok vůči žalované 1) a žalované 2), ve výroku II. bude žalobci přiznán odstraňovací nárok vůči žalované 1) a žalované 2), popřípadě aby odvolací soud napadený rozsudek ve výrocích I. až IV. zrušil a vrátil věc soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

31. Žalovaná 1) podala včasné odvolání výlučně proti výroku III. rozsudku, jímž soud rozhodl, že se žalované 1) nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaná 1) výslovně uvedla, že souhlasí s výroky I. a II. (zamítnutí žaloby) a je si vědoma toho, že odvoláním nelze napadnout pouhé odůvodnění. Žalovaná 1) zdůvodnila své odvolání tím, že ve věci nejsou dány důvody hodné zvláštního zřetele pro nepřiznání náhrady nákladů řízení ve smyslu § 150 o. s. ř., a to z následujících důvodů.

32. Žalovaná 1) považuje závěr soudu prvního stupně, že, v průběhu řízení bylo prokázáno, že došlo k porušení licenční části smlouvy o dílo", za nesprávné hodnocení dokazování. Tento závěr se opírá výlučně o znalecké zjištění, že při užití díla žalobce ze strany žalované 1) došlo k jeho, zkomolení". Soud přitom sám dospěl k závěru (který odvolatelka považuje za správný), že do osobnostních práv žalobce podle § 11 autorského zákona ani podle čl. 6 bis Bernské úmluvy nebylo ze strany žalované 1) zasáжено, nedošlo k negativnímu zásahu do hodnoty díla ani k zásahu do pověsti nebo cti žalobce. Přesto soud překvapivě dospěl k závěru, že došlo ke, zkomolení" díla, které uzavřená licenční smlouva vylučuje. Žalovaná 1) namítl, že soud posoudil, zkomolení díla" pouze na základě závěru znalce, který jej konstatoval ve spojení se, zploštěním některých postav". Znalec však dvakrát v průběhu výslechu dne 8. 4. 2025 přiznal, že s pojmy, zkomolení" a, znetvoření" se setkává poprvé, jejich význam nezná a pro účely posudku si je definoval sám. Jeho závěr o zkomolení scénáře je proto nepřezkoumatelný a nemůže být pro účely řízení použit. Žalovaná 1) dále argumentovala, že, zkomolení a znetvoření" jsou sto let používané právní pojmy existující v českém právním řádu, které se (až na jednu nepodstatnou výjimku) kromě autorského práva v žádných jiných předpisech nevyskytují. Při výkladu je proto nutno tento pojem právní povahy vykládat výlučně tak, jak plyne z ustáleného výkladu předpisů, které jej používají, a nikoli podle závěru znalce, který je nezná a svévolně si je definuje sám. Právní nauka k výrazům, zkomolení a znetvoření" (v angličtině, mutilation / distortion, ve francouzštině, mutilation / déformation) přistupuje ustáleně jako k intenzitou extrémním

zásahům do díla. Zásah do cti a dobré pověsti autora je imanentní součástí těchto pojmů, tak, jak jsou součástí pozitivního práva od 20. let minulého století, tj. od římské revize Bernské úmluvy. Je proto dle přesvědčení žalované 1) vyloučeno, aby existoval zásah do díla mající povahu „zkomolení díla“, který by současně neměl povahu dehonestace, ať již díla samotného, nebo osoby autora. Navíc, jak plyne z doložené historie jednání o obsahu smlouvy, příslušné ustanovení (o zákazu zkomolení a znetvoření díla) do smlouvy navrhl doplnit žalobce, tudíž v případě pochybností o jeho výkladu má být vykládáno k jeho tíži, nikoli k jeho prospěchu (viz § 557 občanského zákoníku). Použije-li se ve smlouvě ustálený právní pojem používaný v předpisech z oblasti, kam obsah smlouvy spadá, je nutno přisoudit mu právě takový obsah, jaký mu přisuzují dané právní předpisy. Všeobecným závěrem nauky je, že zkomolení a znetvoření jsou právní pojmy autorského práva z oblasti poškození cti a pověsti, neexistují jako samostatné právní pojmy sui generis. Tím méně jako pojmy, jejichž dodatečný výklad přísluší znalci, který se s nimi nikdy nesetkal a jejich kontext v právu duševního vlastnictví vůbec nezná. Znalec přistupoval ke „zkomolení“ jako k „odchýlení se od autorského záměru“, což je zcela v rozporu s ustáleným významem tohoto pojmu v judikatuře a právní nauce, neboť „odchýlením se od autorského záměru“ je de facto jakákoli změna díla, jehož původní podoba autorovu záměru odpovídá. Současně si znalec při výslechu dne 8. 4. 2025 nevybavil žádný konkrétní zásah (oproti scénáři vypuštěnou nebo změněnou scénu), která by ke zkomolení scénáře vedla. Zásahy do scénáře provedené prvou žalovanou (v pozici producenta filmu) hodnotily ve svých odborných posudcích (provedených k důkazu) další dvě osoby: Mgr. Petr Jarchovský, který je, stejně jako znalec, dlouholetým pedagogem katedry scenáristiky na FAMU, konstatoval, že pokud scénář vykazuje odstředivost od hlavního příběhu, je přirozené, že jeho redukce začíná eliminací vedlejších postav a motivů a že je zřejmé, že daný film oprostěný o některé vedlejší odstředivé motivy získal tah a posílil divácké soustředění na příběh; v závěru svého posudku pak konstatoval, že „úpravy přispěly k zpřehlednění rekonstruované historické situace, tak příběhu hlavních postav, protagonisty Kriegl, jeho manželky Rivy a antagonisty Husáka“. Zuzana Kopečková ve svém dramaturgickém posudku konstatuje, že „krácení původní verze bylo jednoznačně ve prospěch celkového vyznění a umělecké kvality díla“.

33. Soud prvního stupně žalobu zamítl proto, že považuje žalobou uplatněný nárok na zákaz užití a distribuce celého audiovizuálního díla za nepřiměřený povaze a rozsahu zásahů, k nimž do díla (scénáře filmu) při natáčení došlo. Soud považuje tyto zásahy za porušení uzavřené smlouvy, zatímco žalovaná 1) je považuje za zásahy provedené v souladu s uzavřenou licenční smlouvou.

34. Je zde další řada důvodů, pro které bylo třeba žalobu zamítnout, plynoucích především z nesprávného procesního postupu žalobce:

- žalobce na žádném místě žaloby ani svých následných podání nenabízí tvrzení o povaze zásahů do scénáře, nijak tyto zásahy kvalitativně nepopisuje, používá pouze obecné a velmi emotivně zabarvené výrazy o „masivním zásahu“ či „deformaci díla“ a podobně a kvantitativní statistiky o počtu zasažených obrazů. Pokud žalobce namítá zkomolení a znetvoření díla, zcela rezignoval na tvrzení ohledně konkrétních zásahů, k nimž do díla došlo a které podle jeho názoru (a proč) toto zkomolení nebo znetvoření způsobují;

- pokud soud prvního stupně dospěl k závěru, že zásahy do scénáře nebylo porušeno právo autora podle autorského zákona ani podle Bernské úmluvy, ale pouze podle smluvního ujednání, není vůbec namístě přiznávat autorovi nároky podle § 40 autorského zákona, neboť toto ustanovení obsahuje katalog práv a opatření, kterých se může autor domáhat při porušení jeho zákonem přiznaných práv – a ta dle závěru soudu porušena nebyla;

- domáhá-li se autor pouze zákazu užití díla a nikoli dalších nápravných opatření, jako je třeba omluva, je zjevné, že jeho cílem není domoci se satisfakce za zásahy do díla, ale pouze „potrestání“ první žalované za to, že film realizovala s jiným režisérem než se žalobcem, jak původně zamýšlela;

- v souladu s § 64 autorského zákona je výrobce audiovizuálního díla oprávněn činit zásahy do audiovizuálně užitých děl, což souvisí s ochranou jeho investic při výrobě audiovizuálních děl. Scénář je dílo, s nímž se dále pracuje, není při realizaci audiovizuálního díla užíváno ve své literární formě. Scénář byl dle všech posudků provedených k důkazu, včetně znaleckého posudku, provedenými zásahy zkrácen na únosnou stopáž, nebylo zasaženo do jeho hodnoty, byl zachován duch, žánr i vyznění příběhu;

- žalobce se domáhá vůči oběma žalovaným, „zdržení se užívání“ a, „stažení z distribuce a sdělování veřejnosti“, aniž by ale tvrdil a prokazoval, že film užívají. Ani ve svém podání ze dne 17. 4. 2025 po poučení soudu žalobce netvrdí, že první žalovaná film užívá nebo jej distribuuje, předmětem dokazování navrženého žalobcem je pouze užití filmu jinými subjekty. Žalobce správně uvádí, že žalovaná 1) coby producent film vyrobila a poskytla film k užívání, „jiným subjektům“ (konkrétně však uvádí pouze druhou žalovanou), jako uživatele filmu však uvádí výlučně třetí osoby. První žalovaná (jakožto producent) film nikdy neužívala, proto se proti ní nelze úspěšně domáhat zdržovacích nároků týkajících se jeho užití;

- petit ohledně, „stažení filmu ze sdělování veřejnosti“ je zcela neurčitý a není zjevné, čeho se jím žalobce domáhá, nanejvýš obsahem může odpovídat podmnožině petitu pod navrženým výrokem I., tedy, „zdržení se užívání“, neboť, „sdělování veřejnosti“ je jedním z druhů užití díla podle § 12 autorského zákona. Pokud by tím žalobce měl na mysli odejmutí již smluvně udělených oprávnění k užití filmu třetím subjektům, byl by petit nevykonatelný, neboť nelze žalovaným rozsudkem uložit, aby ve vztahu k uzavřené smlouvě aktivně konali tak, jak samotná smlouva nepřipouští, v rozporu s jejím obsahem;

- žalobce se domáhá nároků ve vztahu k „filmu Muž, který stál v cestě režiséra Petra Nikolaeva“, tj. ve vztahu k dílu, jehož autorem je v souladu s ustanovením § 63 autorského zákona režisér, tj. Petr Nikolaev, osoba odlišná od žalobce. Autor se však nemůže v rámci ochrany svých práv k dílu domáhat nároků ve vztahu k jinému dílu, jehož autorem je někdo jiný. Autorovi přísluší autorská práva ke scénáři, nikoli k filmu jako celku, přestože do něj byl scénář zařazen. Scénář existuje nadále nezávisle na vytvořeném filmu a připomíná se, že práva k jeho užití mimo rámec filmu drží na základě uzavřené licenční smlouvy autor.

35. Z těchto důvodů žalovaná 1) navrhla, aby byl rozsudek soudu prvního stupně ve výroku III. změněn tak, že žalobce je povinen žalované 1) nahradit náklady řízení.

36. Žalovaná 1) se dále vyjádřila k odvolání žalobce tak, že rozsudek soudu prvního stupně považuje ve výroci I. a II. za věcně správný a navrhla, aby byl v tomto rozsahu potvrzen. Zopakovala přitom argumentaci uvedenou výše v odvolání proti výroku III. rozsudku (viz výše odst. 32 a 34 odůvodnění).

37. Konečně žalobce se vyjádřil k odvolání žalované 1) tak, že zopakoval svá tvrzení, že film byl realizován dle výrazně upraveného scénáře, který byl takto znehodnocen, přesto byl žalobce uveden jako jeho autor, přičemž film byl velmi negativně hodnocen. Užití takového filmu ve spojení s jeho negativním hodnocením a odepřením přístupu k přepracovanému dílu pak představuje dehonestaci ve smyslu zásahu do cti a pověsti autora. Poukázal na závěry znalce, který konstatoval zkomolení scénáře. Odmítl závěry odborného posudku P. Jarchovského a znovu poukázal na pochybnosti o jeho nepodjatosti. Dále uvedl, že výrazy, „zkomolení“ a, „znetvoření“ jsou známé výrazy používané Bernskou úmluvou, a nikoliv vymyšlené žalobcem s různým výkladem, takže nepřipadá v úvahu jejich výklad k tíži žalobce dle § 557 o. z. Žalobce poukázal na to, že uvedl konkrétní skutečnosti týkající se rozsáhlé úpravy scénáře, jež vedly ke snížení hodnoty díla, jeho zkomolení a znetvoření. Porušení licenčního ujednání pak představuje zásah do autorských práv a zakládá nároky dle § 40 autorského zákona. Dle žalobce je pak žalovaná 1) uživatelem filmu, když nabyla práva k původnímu scénáři a je nositelem práv k filmu jako celku. Toto postavení nositele práv neztrácí tím, že poskytuje film k užití dalším osobám včetně žalované 2) coby distributora. Navíc zdržovací a odstraňovací nárok náleží nejen proti

porušení, ale i proti ohrožení autorských práv, a tedy i proti nabyvateli licence, jenž může vždy sám dílo potenciálně užít. Odstraňovací petit na stáhnutí z distribuce a sdělování veřejnosti pak žalobce považuje za určitý, když koresponduje s § 40 odst. 1, písm. d) a § 18 autorského zákona. Podle žalobce pak také nemá v autorském zákoně oporu teze, že autor se nemůže v rámci ochrany svých práv domáhat nároků ve vztahu k jinému dílu, jehož nositelem je někdo jiný. Užije-li třetí osoba ve svém díle neoprávněně dílo jiné osoby, nebo do něj jinak zasáhne, nezabývá ji to odpovědností za zásah do autorských práv.

38. Vrchní soud v Praze jako soud odvolací přezkoumal podle § 212a a násl. o. s. ř. rozsudek soudu prvního stupně, a dospěl k závěru, že odvolání žalobce ani žalované 1) nejsou důvodná.

39. Podstatou přezkumu odvolacího soudu je, zda ze strany žalované 1) došlo při výrobě filmu „Muž, který stál v cestě“ režiséra Petra Nikolaeva k takovým zásahům do scénáře, jež představují porušení osobnostních autorských práv žalobce.

40. Odvolací soud vyšel ze skutkových zjištění soudu prvního stupně, kdy pouze zopakoval výsledky zpracovatele znaleckého posudku vypracovaného Akademií múzických umění v Praze – Filmovou a televizní fakultou.

41. Z uvedeného znaleckého posudku ve spojení s opakovaným výsledkem jeho zpracovatele Mgr. et Mgr. Martina Ryšavého odvolací soud zjistil, že scénář žalobce je založen na dvou dramatických liniích. První z nich je osobní příběh Františka Kriegla tak, jak je znám z průběhu událostí roku 1968, kdy se dostal do přímého konfliktu se sovětskou mocí a československou delegací v Moskvě. Druhou dramatickou linií pak tvoří příběh komplikovaného vztahu přátelství, později soupeření, mezi Františkem Krieglem a Gustávem Husákem. Druhá z nich přitom v realizovaném filmu téměř zcela chybí, což s sebou nese i absenci druhé žalobcem zamýšlené hlavní postavy Gustáva Husáka, jež měla být antagonistou Františka Kriegla. Dále ve filmu oproti scénáři došlo k odstranění zobrazení vztahu Františka Kriegla ke dvěma ženám – Charlotě a Zoře, jež ukazovalo, že jeho minulost má i temné stránky, čímž došlo ke zploštění hlavní postavy Františka Kriegla do čítankově kladné podoby.

42. Odvolací soud dále uvádí, že námitku podjatosti zpracovatele znaleckého posudku hodnotí ve shodě se soudem prvního stupně jako nedůvodnou, kdy pro stručnost odkazuje na usnesení soudu prvního stupně ze dne 20. 11. 2024, č. j. 12 C 7/2023-180, kterým byly vypořádány všechny námitky žalobce v tomto směru a které odvolání žalobce opakuje.

43. Podle § 11 odst. 3 zákona č. 121/2000 Sb., autorského zákona (dále jen, „AZ“) autor má právo na nedotknutelnost svého díla, zejména právo udělit svolení k jakékoli změně nebo jinému zásahu do svého díla, nestanoví-li tento zákon jinak. Je-li dílo užíváno jinou osobou, nesmí se tak dít způsobem snižujícím hodnotu díla. Autor má právo na dohled nad plněním této povinnosti jinou osobou (autorský dohled), nevyplyvá-li z povahy díla nebo jeho užití jinak, anebo nelze-li po uživateli spravedlivě požadovat, aby autorovi výkon práva na autorský dohled umožnil.

44. Podle čl. 6 bis odst. 1 Bernské úmluvy o ochraně literárních a uměleckých děl ze dne 9. září 1886 ve znění pozdějších doplnění a revizí (dále jen, „Bernská úmluva“) nezávisle na majetkových právech autorských, a i po jejich postoupení má autor právo uplatňovat své autorství k dílu a odporovat každému znetvoření, zkomolení nebo jiné změně díla, jakož i jinému zásahu do díla, který by byl na újmu jeho cti nebo dobré pověsti.

45. Dle čl. 10 Ústavy vyhlášené mezinárodní smlouvy, k jejichž ratifikaci dal Parlament souhlas a jimiž je Česká republika vázána, jsou součástí právního řádu; stanoví-li mezinárodní smlouva něco jiného než zákon, použije se mezinárodní smlouva.

46. V řízení pak bylo zjištěno, že smlouva o dílo a licenční smlouva obsahuje v čl. II. odst. 1 písm. b) ujednání o odměně za poskytnutí licence dle čl. V. a dále v čl. V. odst. 1 písm. a) licenční ujednání, že, „Autor tímto poskytuje Producentovi výhradní svolení k zařazení Díla do AVD (tzv.

zfilmováním scénáře) a neomezenou výhradní licenci k užití Díla (resp. kterékoli jeho části) samostatně i při užití AVD resp., kterékoli jeho části. Licence je poskytována pro všechny známé, byť ještě nevyužívané způsoby užití, bez omezení územního (tj. pro celý svět), časového (tj. na celou dobu trvání majetkových autorských práv k Dílu), množstevního, bez omezení technologie, formátu, účelu a jakéhokoli jiného omezení. Licence zahrnuje též následující oprávnění zveřejnit, zpracovat, změnit, upravit, přeložit resp. dokončit Dílo (vč. jeho částí, názvu a postav) nebo nechat zveřejnit, zpracovat, změnit, upravit, přeložit resp. dokončit Dílo (vč. jeho částí, názvu a postav) a takto je užít v rozsahu dle tohoto článku, tj. v neomezeném rozsahu; změny, zpracování, úpravy a dokončení Díla učiněné jinou osobou než Autorem jsou možné jen v případech, kdy (i) Autorovi budou bránit překážky v řádném a včasném dokončení nebo zpracování Díla v souladu s touto smlouvou, nebo (ii) Producent je k jejich provedení výslovně oprávněn podle čl. III., nebo (iii) jde-li o takové změny, k nimž dojde z důvodů dramaturgických nebo z důvodů na straně režiséra AVD v obvyklém rozsahu při natáčení nebo postprodukci AVD, nebo (iv) pokud se na jejich provedení strany dohodnou; nikdy však nesmí dojít ke zkomolení či znetvoření Díla“.

47. Platí, že autor má výlučné osobnosti právo na nedotknutelnost (integritu) svého díla. Z hlediska doktrinního se jedná o důsledek přirozenoprávního pojetí literární, jiné umělecké a vědecké tvorby, která spočívá v ontologické jednotě literárního, jiného uměleckého a vědeckého díla a jeho autora, jež, je považováno za součást autorovy osobnosti. Nedotknutelnost díla představuje jeho formální i obsahovou, tj. literární, jinou uměleckou nebo vědeckou, resp. morální, integritu (viz Telec, I., Tůma, P. Autorský zákon, Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, str. 142 a násl.).

48. Obsahem tohoto práva je mimo jiné právo udělit svolení ke změně či jinému zásahu do díla, kdy s právem na zachování integrity díla je autor oprávněn nakládat v tom smyslu, že je oprávněn udělovat třetím osobám souhlas k jednáním, která by jinak představovala zásah či ohrožení tohoto práva.

49. Právo na integritu díla však nelze vykládat takovým způsobem, že je autor oprávněn bránit se jakýmkoli změnám díla v tom smyslu, že se jedná i o změny nepatrné, nepodstatné, či takové změny, které jsou důsledkem konkrétního oprávněného užití díla či pro takovéto užití nezbytné. Obsahem práva na zachování integrity díla jsou pouze takové změny, které slovy čl. 6 bis odst. 1 Bernské úmluvy představují, „znetvoření, zkomolení nebo jinou změnu díla, jakož i jiný zásah do díla, který by byl na újmu jeho cti nebo dobré pověsti“. Je tomu tak proto, že toto ustanovení mezinárodní smlouvy má na základě čl. 10 Ústavy aplikační přednost před ustanovením § 11 odst. 3 AZ, jež vymezuje takové právo autora odlišně - bezvýjimečně a tedy šířeji.

50. Výrazy znetvoření a zkomolení pak nepředstavují různé stupně intenzity zásahu do díla, nýbrž v obou případech jde o intenzivní zásahy dotýkající se cti nebo dobré pověsti autora, kdy odlišujícím kritériem je povaha díla, do kterého bylo zasazeno. O zkomolení lze hovořit u děl slovesných, tj. vyjádřených a vnímaných prostřednictvím jazyka, a to v souladu s významem slova komolit v běžném jazyce. Slovník spisovného jazyka českého (autor. B. Havránek a kol.) dostupný na webových stránkách Ústavu pro jazyk český Akademie věd ČR uvádí význam tohoto slova jako, „měnit až k nepoznání, zatemňovat, překrucovat“. Jako příklady užití uvádí, „k . smysl slov; k . něčí jméno, výroky; k . češtinu“. Z toho je patrné, že objektem změny je zde něco vyjádřeného jazykem mluveným či psaným. Naproti tomu výraz znetvoření směřuje k dílu vnímanému vizuálně. Citovaná publikace uvádí význam slova znetvořit jako, „nepřirozeně, zručně pozměnit nebo porušit (tvar, podobu ap.); zdeformovat“. Hlavní příklady užití jsou tyto: „revmatismus znetvořil klouby; být znetvořen v tváři po neštovicích zohaven, zohyžďen“. Předmětem znetvoření tak je něco vnímaného zrakem, kdy důsledkem je nepříjemný vizuální vjem.

51. V projednávané věci mělo dojít k zásahu do literárního filmového scénáře, tedy díla vyjádřeného přirozeným psaným jazykem a je proto namístě uvažovat o jeho zkomolení, nikoliv znetvoření.

52. Zkomolení díla je pak dle názoru odvolacího soudu třeba chápat jako takové překroucení podstaty a smyslu díla, které snižuje jeho hodnotu a zasahuje čest a dobrou pověst autora. Přitom je třeba přihlédnout k povaze díla a způsobu jeho užití, v tom smyslu, že je třeba odlišovat díla, u kterých se nepředpokládá jejich užití per se, nýbrž jejich další zpracování, či zapracování do díla jiného.

53. Příkladem takového díla je právě literární scénář k filmu, který je pouze první fází filmového díla. Obsahuje příběh – tak jak se v průběhu filmového vyprávění rozvíjí a graduje, charakterizuje ale i specifickou filmovou formu, která je příběhu (obsahu) adekvátní. Samozřejmě není úkolem scenáristy předepisovat režisérovi, kameramanovi, střihači, architektovi či skladateli, jak mají realizovat své záměry. Scénář nesmí omezovat svobodu tvůrců filmu, ale má je inspirovat a sjednocovat. Dobrý scénář se sám vyvíjí v průběhu realizace, je půdou, na které se v každé nové fázi tvůrčí profese setkávají (srov. Úvod do scenáristiky a dramaturgie, Lubor Dohnal).

54. S přihlédnutím k výkladovému materiálu k Bernské úmluvě vydanému Světovou organizací duševního vlastnictví (WIPO) Guide to the Berne convention for the protection of literary and artistic works má odvolací soud za to, že hranice mezi přípustnou změnou scénáře při realizaci filmu a jeho zkomolením tkví ve změně zápletky (dějové struktury) a základních charakteristik postav, jež mění povahu díla a základní sdělení díla.

55. Jak je již výše uvedeno, žalobce tvrdí, že do jeho díla (scénáře k filmu) bylo zasaženo takovým způsobem, že byla snížena jeho hodnota a také poškozeno jméno žalobce. Je tak třeba posoudit, zda provedené zásahy jdou nad rámec sjednané smluvní licence možnosti změn literárního díla žalobce v podobě scénáře k filmu – viz citovaný článek čl. V. odst. 1 písm. a) licenční smlouvy, a to zejména bod (iii), kdy ujednaným limitem pro dramaturgické a režijní změny je, že nesmí vést ke zkomolení či znetvoření díla. Tyto výrazy je pak třeba podle § 556 odst. 1 o. z. vykládat v souladu s významem, jaký plyne z jejich užití v Bernské úmluvě, kterého se dovolávají obě strany smlouvy o dílo a licenční smlouvy. Okolnost, že jejich představa o výkladu příslušného ustanovení Bernské úmluvy je rozdílná, přitom není rozhodná. S přihlédnutím k povaze díla předně bylo třeba posoudit, zda žalobcem vytýkané zásahy do literárního scénáře představují zkomolení díla, jak bylo vyloženo výše.

56. Za situace, kdy ve filmu absentuje jedna ze dvou nosných dramatických linií scénáře, a to vztah mezi hlavní postavou Františkem Krieglem a Gustávem Husákem, který měl představovat druhou hlavní postavu a Krieglova antagonistu, a kdy také došlo ke zploštění hlavní postavy do čítankově kladné podoby, přičemž obojí pak vedlo k redukci dramatické linky scénáře, odvolací soud uzavírá, že takové zásahy představují zkomolení díla, a tedy jde o zásahy nedovolené, když představují jak porušení čl. V. odst. 1 písm. a) licenční smlouvy, tak § 11 odst. 3 AZ s přihlédnutím k čl. 6 bis odst. 1 Bernské úmluvy, a to i v kontextu toho, že scénář představuje audiovizuálně užitě dílo, u něhož ustanovení § 64 odst. 2 AZ umožňuje jeho zpracování a změnu. Toto ustanovení však nelze vykládat tak, že jakákoli změna scénáře je bez dalšího přípustná. Ani v audiovizuální tvorbě nelze připustit takovou změnu, která pozmění podstatné kompoziční a charakterové prvky díla, a tedy jej zkomolí. V opačném případě by právo autora na nedotknutelnost díla podle § 11 odst. 3 AZ a čl. 6 bis odst. 1 Bernské úmluvy bylo ve vztahu ke scénáři fakticky vyprázdněno.

57. Uvedený neoprávněný zásah do scénáře však neodůvodňuje konkrétní žalobcem uplatněné nároky. Je třeba vyjít z toho, že film představuje samostatné audiovizuální dílo ve smyslu § 62 AZ, zatímco scénář žalobce je pouze jedním z děl audiovizuálně užitých ve smyslu § 64 odst. 1 AZ. Samotná skutečnost, že scénář nebyl do konečné podoby filmu převzat doslovně, proto ještě neznámá, že autor scénáře může požadovat zákaz užívání celého výsledného audiovizuálního

díla. Ochrana podle § 40 AZ má více forem a zdržovací nárok podle § 40 odst. 1 písm. b) nelze s ohledem na obecnou právní zásadu proporcionality vykládat tak, že autor jedné složky hotového audiovizuálního díla může vždy zablokovat užívání celku, na jehož vzniku se podílela řada dalších osob. Požadovaný zákaz je v projednávané věci zjevně nepřiměřený, když směřuje proti užívání celého hotového filmu jakožto samostatného audiovizuálního díla. Takový zásah by měl dopad i na práva a oprávněné zájmy dalších osob, které se na vzniku filmu podílely.

58. Pro takový závěr lze najít oporu i v rozhodovací praxi zdejšího soudu, konkrétně v rozsudku ze dne 4. 2. 2014, sp. zn. 3 Co 48/2013, kde Vrchní soud v Praze dovodil, že požadavek autora scénáře a dalších audiovizuálně užitých děl na zákaz užívání filmu nelze přiznat tam, kde by vyhovění žalobě znamenalo nerespektování zásady proporcionality, a současně zdůraznil, že na vzniku filmu se podílela řada dalších osob a že zákaz užívání celého filmu by za takové situace představoval nepřiměřený zásah.

59. V této souvislosti je třeba také uvést, že žalobce má k dispozici mnohem přiléhavější nástroje ochrany svého autorského práva ke scénáři, ty však z vlastní volby nevyužil; jde zejména o nárok na přiměřené zadostiučinění v podobě omluvy či peněžité satisfakce, popř. o nárok na zdržení se uvádění svého jména jako autora scénáře.

60. Pokud pak jde o nárok na stažení filmu z distribuce, není platný argument žalované 2), že není pasivně věcně legitimována s ohledem na to, že nevyrábí hmotné nosiče, když distribucí filmu se rozumí nejen prodej hmotných nosičů, ale i šíření filmu v digitální podobě. Nicméně i u tohoto nároku se uplatní uvedený závěr o absenci proporcionality, jak bylo vysvětleno výše.

61. Konečně pokud jde o nárok na stažení filmu ze sdělování veřejnosti, ten se obsahově překrývá s nárokem na zdržení se užívání filmu, což je dáno tím, že sdělování veřejnosti je jedním ze způsobů užití filmu (viz § 12 odst. 4 písm. f/ AZ). Ve vztahu k tomuto nároku proto platí, co již bylo uvedeno k nároku zdržovacímu.

62. Z těchto důvodů soud prvního stupně rozhodl věcně správně, pokud žalobu v celém rozsahu zamítnul. Odvolací soud proto postupoval dle § 219 o. s. ř. a rozsudek soudu prvního stupně ve výrocích I. a II. potvrdil.

63. Za věcně správné považuje odvolací soud i rozhodnutí soudu prvního stupně o náhradě nákladů řízení ve vztahu mezi žalobcem a žalovanou 1). Předně je třeba říci, že soud prvního stupně postupoval v souladu s judikaturou Ústavního soudu (srov. nález Ústavního soudu z 31. 5. 2016, sp. zn. II. ÚS 1605/15) a žalované poučil, že hodlá postupovat dle § 150 o. s. ř. a nepřiznat jim právo na náhradu nákladů řízení. V souladu s ustálenou judikaturou pak za důvod hodný zvláštního zřetele pro nepřiznání náhrady nákladů řízení lze považovat míru, v jaké se účastníci podíleli na vzniku sporu (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 2. 2015, sp. zn. 28 Cdo 325/2015). V projednávané věci příčinu sporu zavdala žalovaná 1), která, jak bylo už vysvětleno, neoprávněně zasáhla do osobnostních autorských práv žalobce, a která je současně profesionálem v oblasti audiovizuální produkce, takže od ní lze důvodně očekávat schopnost najít hranici mezi oprávněným a nedovoleným zásahem do audiovizuálně užitého díla. Pokud pak jde o posouzení dopadů nepřiznání náhrady nákladů řízení do ekonomických poměrů žalované 1), ta v tomto směru po poučení soudem prvního stupně, ani později v odvolání ničeho nenamítla. Z těchto důvodů byl rozsudek soudu prvního stupně dle § 219 o. s. ř. ve výroku III. jako věcně správný potvrzen.

64. Jelikož žalovaná 2) se práva na náhradu nákladů řízení vzdala, ve vztahu mezi ní a žalobcem mělo být o náhradě nákladů řízení správně rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 9. 2014, sp. zn. 30 Cdo 910/2014). Odvolací soud proto v tomto směru za přiměřeného použití § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. změnil rozsudek soudu prvního stupně ve výroku IV.

65. Pokud jde o náhradu nákladů odvolacího řízení, ve vztahu mezi žalobcem a žalovanou 1) odvolací soud vyšel z toho, že žalobce nebyl v odvolacím řízení úspěšný a současně nebyla úspěšná ani žalovaná 1) se svým odvoláním proti výroku o nepřiznání náhrady nákladů řízení, které založila především na argumentech o absenci zásahu do autorských práv žalobce. Každý z účastníků tak byl v odvolacím řízení dílem úspěšný a dílem neúspěšný. Proto odvolací soud postupoval dle § 142 odst. 2 o. s. ř. a nepřiznal náhradu nákladů odvolacího řízení žádnému z nich.

66. Ve vztahu mezi žalobcem a žalovanou 2) pak odvolací soud vyšel z toho, že v odvolacím řízení úspěšná žalovaná 2) se práva na náhradu nákladů odvolacího řízení vzdala.

67. Vrchní soud v Praze jako soud odvolací dále přezkoumal usnesení soudu prvního stupně z 31. 1. 2025, č. j. 12 C 7/2023-217 podle ustanovení § 212 a § 212a odst. 1, 6 o. s. ř. a dospěl k závěru, že odvolání žalobce není důvodné.

68. Usnesením soud prvního stupně přiznal Akademii múzických umění v Praze – Filmové a televizní fakultě, IČO 61384984, sídlem Smetanovo nábřeží 1012/2, 110 00 Praha 1, znaleckému ústavu v oboru kultura, za podání znaleckého posudku ze dne 18. 12. 2024 znalečné 59 212 Kč (výrok I.) a dále rozhodl o uložení povinnosti složit zálohu na náklady znaleckého posudku žalobci (výrok II.).

69. V odůvodnění usnesení soud prvního stupně uvedl, že v souvislosti s vypracováním znaleckého posudku znalecký ústav požádal o přiznání odměny 52 000 Kč, náhrady hotových výdajů 135 Kč a náhrady za daň z přidané hodnoty 10 948,35 Kč. K vyúčtování znalečného se vyjádřil žalobce tak, že to neobsahuje dostatečně konkrétní popis činností vykonaných v rámci plnění znaleckého úkolu, časový rozsah jednotlivých činností, hodinovou sazbu odměny a způsob výpočtu odměny, protože je nepřezkoumatelné. Rovněž čas strávený vypracováním znaleckého posudku zjevně neodpovídá rozsahu (počtu stran) znaleckého posudku.

70. Soud prvního stupně dále s odkazem na § 2 odst. 1 a § 4 odst. 1 vyhlášky č. 504/2020 Sb. o znalečném (dále jen „vyhláška o znalečném“) a na § 30 a násl. zákona č. 254/2019 Sb. o znalcích uvedl, že znalecký ústav vyčerpal znalecký úkol a v návaznosti na výzvu soudu doplnil své vyúčtování, takže to vyhovuje § 17 vyhlášky o znalečném. Za adekvátní považoval sazbu odměny 800 Kč/hod za studium podkladů a komparaci scénářů (35 hod.), tvorbu vlastního posudku (25 hod.) a kontrolu formální správnosti posudku a jeho korekturu (1 hod.). Naproti tomu uzavřel, že znalecký ústav přes výzvu soudu neozřejmil, v čem konkrétně mělo spočívat sepsání konečné verze posudku a v čem se tato liší od verze předchozí. Z toho důvodu nepřiznal odměnu za znaleckou činnost v rozsahu 4 hodin připadajících na sestavení konečné verze posudku, když ji nepovažoval za účelnou. Celkem proto znaleckému ústavu přiznal odměnu 48 800 Kč za 61 hod. znalecké činnosti po 800 Kč/hod, paušální náhradu hotových výdajů podle § 13 odst. 1 vyhlášky o znalečném ve výši 135 Kč a náhradu za daň z přidané hodnoty podle § 31 odst. 6 zákona o znalcích ve výši 10 277 Kč.

71. Proti výroku I. usnesení podal žalobce včasné odvolání, ve kterém namítl, že vyúčtování znalečného z 17. 1. 2025 je vadné, když neodpovídá požadavkům stanoveným § 17 odst. 1 vyhlášky o znalečném, a dále některé činnosti znalce nelze považovat za účelné a jeho odměna je nepřiměřeně vysoká. Dle žalobce se množství znalcem vykázaných analytických činností v rozsahu celkem 16 hod. nijak neprojevovalo ve znaleckém posudku, když znalec se nijak nezabýval kvantitativním hlediskem, tj. kvantitativním srovnáním změn dle porovnání scénáře s finální verzí filmu (počet odstraněných či jinak realizovaných obrazů). Dále žalobce namítnul, že posudek má pouze 9 stran, a přitom je účtováno 65 hodin, přičemž není zřejmé, jaké konkrétní činnosti znalec vykonal. Podle žalobce není zřejmé, jaké činnosti byly analytické a které směřovaly k samotnému sepsu posudku a co byl jejich konkrétní obsah. Z těchto důvodů žalobce navrhl, aby byl výrok I. usnesení zrušen a věc byla vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení, případně, aby byl změněn po předchozím odstranění vad vyúčtování.

72. Předně je třeba uvést, že vyúčtování znalečného z 17. 1. 2025 je přehledné a přezkoumatelné, když má náležitosti stanovené § 17 odst. 1 a 2 vyhlášky o znalečném s jedinou výjimkou spočívající v neuvedení dnů, ve kterých byla znalecká činnost prováděna, kdy tato okolnost ovšem nemá zásadní význam. Podstatné je, že vyúčtování obsahuje popis jednotlivých úkonů s vysvětlením jejich obsahu, jejich časový rozsah, účtovanou hodinovou sazbu odměny, jakož i odměnu výslednou.

73. Posouzení správnosti učiněných znaleckých závěrů a tím i relevance důkazu dle § 127 o. s. ř. ve vedeném řízení, pak vybočuje z rámce řízení o přiznání znalečného. Hodnocení jednotlivých důkazů dle § 132 o. s. ř. má odraz až ve vydaném meritorním rozhodnutí, nikoliv ve vedeném odvolacím řízení, jehož předmětem je řešení pouhých peněžitých aspektů spojených s vypracováním posudku (§ 212a odst. 6 o. s. ř.).

74. K námitce žalobce ohledně diskrepance rozsahu posudku (9 stran) a času účtovaného za jeho vypracování (65 hodin), odvolací soud připomíná i skutečnost známou mu z úřední činnosti (§ 121 o. s. ř.) a platící obecně pro jakákoliv podání adresovaná soudu: mnohdy nelze klást přímou úměru mezi rozsahem podání a kvalitou jeho obsahu. V řadě případů bývají velmi věcná, obsahově kvalitní podání, vyznačující se značnou spotřebou práce, svým rozsahem poměrně stručná. V posuzované věci pak s ohledem na předmět řízení a vymezené znalecké otázky vyžadující důkladné nastudování původního i upraveného scénáře, jakož i pozorné zhlédnutí předmětného filmu v délce cca 2 hod. a jejich následnou analýzu a komparaci, nepředstavuje výše přiznané odměny ustanoveného znaleckého ústavu (ve všech výše uvedených souvislostech) náklad důkazu zcela přemrštěný a hrubě vybočující z racionálního očekávání účastníků (srov. rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 25. 1. 2007, sp. zn. I. ÚS 626/06).

75. Ze všech shora uvedených důvodů proto odvolací soud napadené usnesení podle § 219 o. s. ř. výrokem I. rozsudku potvrdil.

Poučení:

Dovolání proti tomuto rozsudku (s výjimkou výroků o znalečném a o náhradě nákladů řízení) lze podat za podmínek stanovených § 237 o. s. ř. do dvou měsíců od doručení jeho písemného vyhotovení k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu prvního stupně. Přípustnost dovolání je oprávněně zkoumat jen dovolací soud.

Praha 9. září 1886

JUDr. Roman Horáček Ph.D., MBA
předseda senátu